

Hitehagyás és közbenjárás

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Mózes 32:1-32; Zsoltárok 115:4-8; Ézsaiás 44:9-10; 53:4; Róma 1:22-27

„Visszatért tehát Mózes az ÚRhoz, és azt mondta: Ó, jaj, ez a nép nagy bűnt követett el! Aranyból csinált magának isteneket. De most bocsásd meg bűnüket! Ha pedig nem, törölj ki engem a könyvedből, amelyet írtál” (2Móz 32:31-32, ÚRK).

Mózes csak negyven napig volt távol Izrael táborából, és mi történt? Istentől elfordult a népe, és egy emberkéz alkotta bálványt, egy aranyborjút imádott! Hogy tehettek ilyen annyi hatalmas jel, tapasztalat és csoda után?

Erre több válasz is adható, és talán mindben van némi igazság. Vajon nem értették meg az emberek, hogy valójában kicsoda Isten? Vagy testi, bűnös vágyaik beárnyékolták a vele szerzett hatalmas tapasztalataikat? Nem értékelték, amit Isten értük tett, hanem mindent természetesnek vettek? Vajon hétköznapi dolgok ködösítették el az értelmüket, vagy a régi, bűnös gondolkodásmódjuk? Egyszerűen nem voltak hálásak Isten kegyelmes tetteiért, amelyeket értük vitt végbe (Zsolt 106:13, 21-23)? Talán az egészért csak Áront terhelte a felelősség, aki nem bizonyult jó vezetőnek? *„Aronra is nagyon megharagudott az ÚR, és őt is el akarta pusztítani” (5Móz 9:20, RÚF).*

Függetlenül attól, hogy mi okozta ezt a rettenetes hitehagyást, mi az, amit ebből az esetből tanulhatunk nemcsak az ember bűnösségéről, hanem Istennek a bűnös emberek iránti kegyelmes szeretetéről is?

KUDARCOS VEZETÉS

Isten elhívta Mózeset, hogy találkozzon vele. Mózes számára talán rövidnek tűnt a negyven nap és negyven éjjel, de az izraeliták számára hosszúnak, túl hosszúnak bizonyult. Látható vezetőjük nem volt velük. Eltévelyedtek, türelmetlenek voltak, félték és elbizonytalanodtak. Azt akarták, hogy látható isten vezesse őket, mint amik között töltötték az egész életüket a bálványimádó Egyiptomban.

Olvassuk el 2Móz 32:1-6 verseit! Vezetőként hogyan bukhatott ekkorát, ennyire látványosan Áron?

Áron nem nőtt fel az alkalomhoz. Nem ragadta meg a pillanatot, nem azt tette, ami helyes lett volna. Ahelyett, hogy bízott volna az Úrban, a többséggel szemben elbátortalanodott. A nép elképesztő dolgot követelt: „*Jöjj, és készíts nekünk istent, hogy előttünk járjon!*” (2Móz 32:1, RÚF), ő pedig engedett nekik! A bálvány elkészítéséhez az emberek lelkesen vitték az aranyat, és Áron nemcsak hogy nem állította meg őket, hanem még ő maga kérte, hogy adakozzanak, majd pedig részt is vett a szobor megformálásában. Ezek után a nép kijelentette: „*Ez a te istened, Izráel, aki fölhozott téged Egyiptomból!*” (2Móz 32:4, RÚF). Ennyire bűnösök, gonoszok, rövidlátók voltak! Az éppen akkor összebarkácsolt szoborról állították, hogy az szabadította meg őket! Nem megdöbbenő, hogy a bűnös vágyak mennyire el tudják ferdíteni a gondolkodásunkat és a tetteinket? Az emberek dicsőítik a saját kezük munkáját, és a folyamat közben emberi természetük, erkölcsük lealacsonyodik. „Ebben a válságban olyan szilárd jellemű, rendíthetetlen bátorságú emberre volt szükség, aki Isten tiszteletét többre becsülte a népszerűség kegyénél, személyes biztonságánál, sőt saját életénél is. Izrael akkori vezetője azonban nem ilyen jellemű ember volt. Áron tiltakozott ugyan a nép véleménye ellen, de ingadozása és félnépsége csak azt eredményezhette, hogy a válságos pillanatban az emberek csak még határozottabban adtak hangot kívánságuknak. A zűrzavar növekedett. Úgy látszott, hogy vak, oktalan örület keríti hatalmába a sokaságot. Voltak azért néhányan, akik hűségesek maradtak Istennel kötött szövetségükhöz, de a nép nagyobb része csatlakozott a hitehagyókhoz... Áron féltette saját biztonságát, és ahelyett, hogy nemesen kiállt volna Isten tekintélye és tisztelete mellett, engedett a sokaság követeléseinek” (Eilen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 274-275. o.).

Hogyan lehetett ennyire gyenge Áron, egy vezető? Vajon mivel próbálhatta igazolni önmaga előtt rettenetes tetteit?

BÁLVÁNYIMÁDÁS ÉS GONOSZSÁG

Hova vezetett igen gyorsan a bálványimádás (lásd még Zsolt 115:4-8; 135:15-18; Ézs 44:9-10)?

Az aranyborjú az egyiptomi bikaistenre, Ápiszra vagy Hathorra, a tehénistenre emlékeztetett. A nép ezzel a tetteivel égbekiáltó módon törte meg az első és a második parancsolatot (2Móz 20:3-6). A törvényszegés nem maradhatott büntetlenül, mert megszakította a kapcsolatukat az élő Istennel. A Teremtő imádata helyett az izraeliták a saját alkotásukat imádták, ami nem látott, nem hallott, nem beszélt, nem gondoskodott róluk, nem szerette, se nem vezette őket.

A teremtési rend visszájára fordult: nem értették meg, hogy Isten a saját képére alkotta őket, hanem ők maguk készítettek egy „istent”, de még csak nem is a saját képükre (ami éppen elég rossz lett volna), *hanem egy állat képére formálták meg azt!* Ezt az istent akarták szolgálni? Hatalmas bünt követtek el az Úr ellen (Ézs 31:7; 42:17).

Hogyan mutatkozott meg az aranyborjú imáadásában az, amiről Pál is ír Róm 1:22-27 verseiben?

A bálványimádás szembemegy azzal a teológiai állítással, miszerint Isten az Isten, az ember pedig ember; megkísérli elmosni az Isten és ember közötti választóvonalat (Préd 5:2) és megtöri a kapcsolatot Istennel. Legyen az nyílt, égbekiáltó, vagy valami rejtett dolog a szívben, a bálványimádás gyorsan megrontja az Úrral való kapcsolatunkat, és lefelé húzó erkölcsi spirálba taszít. Nem is csoda, hogy a bibliaszövegből megtudjuk, mit tettek a következő nap: áldozatot vittek a bálványnak, majd féktelen tivornyázásba kezdtek. Ellen G. White leírja, hogy ez „az egyiptomi bálványimádó ünnepek utánzata” volt (*Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 278. o.).

Az ember kreatív, ha bálványokat akar fabrikálni magának. Megalkotja a saját isteneit, ami már önmagában is elég rossz, majd pedig azokat kezdi szolgálni. A Teremtőt felcseréli különböző dolgokkal, és ez előbb-utóbb erkölcsi romláshoz, korcsosuláshoz vezet.

Ma hogyan fordul elő, hogy emberek a Teremtő helyett teremtményeket imádnak?

ROMLÁSBA DÖLVE

Olvassuk el 2Móz 32:7-8 verseit! Isten miért küldte Mózeszt vissza a táborba?

Amikor az izraeliták a bálványhoz fordultak, olyan útra léptek, amin elszakadtak az igaz Istentől, aki kiszabadította őket Egyiptomból. Az Úr egyértelműen őket hibáztatta ezért. Azt mondta Mózesnek, hogy „*megromlott a te néped*” (2Móz 32:7). Még az Egyiptomból való szabadulásukat is a szobornak tulajdonították. Pontosan az ellenkezőjét állították annak, amit Isten mondott nekik (2Móz 20:2). Rendkívül komoly dolog volt ez, tagadták Isten hatalmas tetteit és azt, hogy közöttük van. Teljesen eltorzult, megromlott a gondolkozásuk, mint ahogy az érzéseik is. Ezékiel próféta szerint Isten népének minden nyomorúsága a bálványimádásban gyökerezett, és abból fakad minden más bűn is (lásd pl. Ez 8:1-18; 20:1-44; 22:1-12). Csodálkozunk, hogy az ókori hívők miért voltak olyan hiszékenyek, miért nem hallgattak a szóra, amikor belebonyolódtak különféle emberalkotta bálványok imáadásába. Biztosra vesszük, hogy mi soha nem tennénk ilyesmit. Csakhogy valóban nem vonzanak bennünket bálványok? A mai bálványok alakja, formája talán más, de a hatásuk hasonló. Bálvány az, ami Isten helyét foglalja el, és noha tudjuk, hogy nem helyes, amit teszünk, mégis imádjuk. Rabul ejti a képzeletünket, az érzelmeinket, lefoglalja az időnket és a gondolatainkat, jobban, mint Isten. A gondolkodásunkat rabul ejtheti a bálványunk. Azzá válunk, amit figyelünk, és nem emelkedhetünk magasabbra annál az „istennél”, amit szolgálunk. Ha nem Isten van életünk középpontjában, akkor más istenek foglalják el a helyét. Amennyiben nem élvezzük, értékeljük az Úr élő jelenlétét, nem ápoljuk a kapcsolatot vele, akkor valaki vagy valami másnak szenteljük az életünket. Más és más formája lehet annak, amit Krisztus helyére állítunk: lehet büszkeség, önzés, pénz, hatalom, szex, étel, tévé, drogok, alkohol, tisztátalan gondolatok, pornográfia, örömhajhászás, munka, sport, család, videójátékok, filmek, vásárlás, bizonyos eszmék, politika, zene, pozíció, tudományos fokozatok, jó jegyek stb. A lista végtelen. Ebben a tekintetben roppant találékony és kreatív az ember. Képesek vagyunk bálványozni mindent, ami szép, jó és tartalmas. A bálványimádás azért különösen veszélyes, mert átformálja a személyiségünket, a gondolkodásunkat, az érzelmeinket és a társadalmi életünket is. Megváltoztatja az identitásunkat, az őszinte emberi kapcsolatainkat pedig üres, végeredményben tartalmatlan dolgok váltják fel, amelyek nem menthetnek meg bennünket.

ISTEN JOGOS HARAGJA

Olvassuk el 2Móz 32:9-29 szakaszát! Mit felelt Mózes, amikor Isten kijelentette, hogy elpusztítja Izraelt?

Mózes még a Sínai-hegyen volt, amikor Isten azt mondta neki, hogy elpusztítja a lázadókat, az ő utódait pedig nagy néppé teszi, de Mózes ezt nem akarta. Könyörgött az Úrnak, rámutatott, hogy Izrael Isten népe, nem az övé. Nem ő, Mózes vezette ki őket Egyiptomból, hanem hatalmas tettei által Isten. Kérlelte az Urat, utalt az atyáknak tett ígéreteire, közbenjárt Isten előtt az emberekért.

Miután „megállította az ÚR azt a veszedelmet, amelyet a népére akart bocsátani” (2Móz 32:14, ÚRK), Mózes visszatért a táborba. Eltérően a 2Móz 34:29-30 verseiben leirtaktól itt nincs szó arról, hogy az Úrral való találkozása miatt sugárzott volna az arca. Bizonyára a harag tükröződött rajta.

„És amikor közeledett a táborhoz, látta a borjút és a táncolást, és fölgerjedt Mózes haragja, elhajította kezéből a táblákat, és összetörte a hegy alatt” (2Móz 32:19, ÚRK). A Tízparancsolat kőtábláinak összetörése annak volt a nyilvánvaló jele, hogy a nép megszegte a törvény tartalmát. Isten megfeddte Mózeszt ezért, majd később megparancsolta neki, hogy az összetörték helyett vágjon ki másik két kőtáblát (5Móz 10:2). A parancsolatokat újból Isten írta fel.

Mózes szigorúan elmarasztalta Áront, amiért engedett a nép követelésének. „Mit tett veled ez a nép, hogy ilyen nagy vétekbe vitted őket” (2Móz 32:21, RÚF)?! Áron úgy próbálta mentegetni a bűnét, hogy 1) másokat hibáztatott és 2) varázslatra hivatkozott: „én pedig a tűzbe vettem [az aranyat], és e borjú formáltaték” (2Móz 32:24). Az pedig csak súlyosbította a helyzetet, hogy Isten Áront is nagy megtiszteltetésben részesítette, sok kiváltságot kapott, többek között ő is felment a hegyre Mózeszel és a hetven vénnel (2Móz 24:1).

Milyen szomorú! Áron arra hivatkozott, hogy csoda történt, így próbálta megtéveszteni a testvérét (figyeljük meg, hogy vezet az egyik bűn a másikhoz, ebben az esetben a bálványimádás a hazugsághoz). Mózeszt azonban nem tudta bolonddá tenni, mert látta, mennyire megvadult a nép. A rossz következmények nyilvánvalóak voltak, és Mózesnek azonnal le kellett állítania a lázadást.

Mire tanít ez a történet a közbenjárói imádsággal kapcsolatban? Most kiért kellene imádkoznod?

KÖZBENJÁRÁS

Olvassuk el 2Móz 32:30-32 verseit! Mózes milyen messzire volt kész elmenni a bűnösökért mondott közbenjáró imájában?

A lázadás miatt rettenetes dolgok történtek az izraeliták táborában, sokan meg is haltak (2Móz 32:28). Másnap Mózes bejelentette a népnek: „*Nagy bünt követtetek el, most azért fölmegegyek az ÚRhoz, talán kegyelmet nyerhettek bűneitekre*” (2Móz 32:30, ÚRK).

„*Visszatért tehát Mózes az ÚRhoz, és azt mondta: Ó, jaj, ez a nép nagy bünt követett el! Aranyból csinált magának isteneket. De most bocsásd meg bűnüket! Ha pedig nem, törölj ki engem a könyvedből, amelyet írtál*” (2Móz 32:31-32, ÚRK).

Nem csoda, hogy Krisztus egyik előképének tartják Mózeset. Valóban krisztusi lelkület mutatkozott meg benne, amikor imában közbenjárt a bűnösökért, sőt az életét is adta volna értük. Példaértékű a kegyelme a bűnösök iránt. Bemutatta, hogy teljes mértékben az Úrnak szentelte magát és áldozatos szeretettel viseltetett az emberek iránt. *Mózes második könyve* nem tér ki rá, hogy ez alkalommal meddig maradt a hegyen az Úrral, de *Mózes ötödik könyvéből* megtudjuk, hogy negyven napig volt ott (lásd 5Móz 9:18).

2Móz 32:32 versében az a szó, ami a fordításban „bocsásd meg”, egy olyan igéből származik, aminek az alapjelentése: „viselni”, „hordozni”, mint Ézs 53:4 versében (Jézusra utalóan): „*pedig a mi betegségeinket viselte*” (ÚRK). Ugyanaz az ige, ami 2Móz 32:32 versében a fordításban úgy szerepel, hogy „bocsásd meg” és Ézs 53:4 versében „viselte”. Milyen komoly bepillantást ad ez a megváltás és a megbocsátás folyamatába, és abba, hogy mekkora árat fizetett Isten a megváltásunkért! Mózes valójában azt kérte Istentől, hogy „viselje el” és „hordozza” a nép bűnét, és évezredekkel később Ő éppen ezt tette meg a kereszten. 2Móz 32:32 nemcsak az engesztelés, a helyettes áldozat gondolatára mutat rá, hanem arra is, hogy ki lett a Helyettesünk: Isten maga. Ez a szöveg a megbocsátás menetét tárja elénk. Krisztusban Isten magára vette, hordozta a bűneinket, ez a megbocsátás egyetlen útja. Bámulatos kifejezése ez a megváltási tervnek, bemutatja nekünk és az egész világmindenségnek, hogy mibe került Istennek a megváltásunk.

Mózes arra kérte Istent, hogy hordozza a nép bűneit, és Ő ezt meg is tette Jézusban. Hogyan lehet felfogni ezt az elképesztő igazságot? Mit fejez ez ki Istennek a bűnbe süllyedt emberiség iránti szeretetéről?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Bálványimádás a Sínai-hegynél” c. fejezetből 273-285. o.

Az e heti tanulmány különösen arra a munkára fordítja a figyelmet, amit Isten a hívőkben végez. Az Úr „*kéréseink és gondolataink mértékén felül is képes mindent bőségesen megtenni bennünk*” (Ef 3:20, ÚRK). Nem szabad csak önmagunkra és a személyes vágyaink kielégítésére összpontosítani, mert az bálványimádáshoz vezet. Figyeljünk inkább Istenre, az Ő hatalmára! Ő megadja az erőt ahhoz, hogy új, győztes életet élhessünk (Fil 4:13; Júd 1:24-25).

„A szeretetnek, nem kevésbé mint az igazságnak, meg kell követelnie, hogy Isten ítéletet rójon ki a bűnre. Isten éppen úgy az őrzője, mint az egyeduralkodója népének. Isten csak azokat pusztítja el, akik megrögzött lázadók, nehogy másokat is bűnbe, romlásba sodorjanak. Kain életének megkímélésével azt bizonyította be az egész világegyetemnek, hogy a bűn meg nem büntetésének mi az eredménye. Az a befolyás, amit Kain az életével és tanításával leszármazottaira gyakorolt, olyan romlásba döntötte a világot, hogy özönvíz által kellett elpusztítani... Az emberek minél tovább éltek, annál romlottabbakká váltak. Így volt ez a Sínai-hegynél megmutatkozott hitehagyással kapcsolatban is. Ha a büntetés nem sújtott volna le nagyon gyorsan a bűnösökre, akkor hamarosan ugyanaz lett volna a következmény, mint az özönvíz előtti világban” (i. m. 282. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Térjünk még vissza a hétfői rész utolsó kérdéséhez! **Hogyan történhet meg, hogy valaki teremtményt imád a Teremtő helyett? Említsünk erre példákat! Hogyan lehetünk a föld jó sáfárai, törekedve a környezetvédelemre anélkül, hogy imádnánk vagy bálványoznánk azt?**
- 2) **Felmérhetjük egy helyzet súlyosságát egy tett következményeiből vagy a kiváltott reakció komolyságából. Miért rendelte el Mózes, hogy végezzék ki azokat, akik nem voltak hajlandóak a bűnbánatra, és továbbra is lázadtak Isten és a tanításai ellen?**
- 3) **Miért mondjuk, hogy az engesztelés egyetlen megfelelő formája a helyettes áldozat? Miért súlyos teológiai tévedés az engeszteléssel kapcsolatban minden olyan elképzelés, ami tagadja, hogy az evangélium alapja a helyettes áldozat? Olvassuk el 1Pt 2:24 versét! Hogyan mutat rá ez az íge arra, hogy Jézus a Helyettesünk?**

SOMLYÓ ANDOR:

KÉT NAP KÖZÖTT

Csendben nézek a mutatóra,
amint éjfelet üt az óra
– két nap között múltó pillanat –,
s bennem e pillanatba zárva
tétováz egy gondolat – árva –:
Késő van! Vagy talán túl korán?
Bágyadt csend szítál az éjszakán,
míg a szót szövöm és morzsolom.
Időmet őrli a perc-malom.
De nincs késő! Újra kezdek!
Hisz új hajnal vár, új kegyelem,
új remények, új elindulás,
tetre serkentő, új biztatás.
Javíthatok elrontottakon,
s elmulasztott sok-sok alkalom
kínálja új ölet, örömet,
valósuló tervek gyönyörét
eredményekben átélhetem,
s még gombolyíthatom életem
fonalát... Mert nincs okom félni,
ha célom ez: másokért élni!